DE SPVRIIS ADVOCATORVM PRIVILEGIIS

EX SVFFRAGIO
ILLVSTRIS ICTORVM ORDINIS
DISPVTABVNT

GOTTLOB AVGVST. IENICHEN
PHIL. ET IVRIVM DOCTOR
ET
CHRISTIANVS GOTTLIEB GABRIEL
LEVCOPETRENSIS.

CONFLICTVI DICTVS EST DIES XX. MART. A. R. S. MDCCXXXIII.

LIPSIAE
EX OFFICINA LANGENHEMIANA.

PERILLVSTRI. AC. EXCELLEN
TISSIMO. DOMINO

GOTTLOB. HIERONYMO
DE. LEIPZIGER

DYNASTAE. IN. HEIDA

SERENISSIMO. AC. POTENTISSIMO. PRIN
CIPI. POLONIAE. ET. LITHVANIAE. ATQVE. SAXONIAE
NOVEMVIRO. A. CONSILIIS. SANCTIORIBVS. SACRI. CV
BICVLI. PRINCIPALIS. COMITI. ORDINIS. QVE. DA
NEBROGICI. EQVITI. RELIQVA

PRINCIPIS. DELICIO
SAXONIAE. ORNAMENTO
LITERARVM. PRAESIDIO
FVTVRAE. AETATIS. MIRACVLO
QVEM
MIRIFICA. IN. DEVM. PIETAS
INCORRVPTA. IN. PRINCIPEM. FIDES
INCREDIBILIS. IN. CIVES. CLEMENTIA
SINGVLARIS. IN. LITERAS. AMOR
DVDVM. IMMORTALEM. REDDIDERVNT
HVNC. LIBELLVM. ACADEMICVM
RELIGIOSAE. PIETATIS
DEVOTI. CVLTVS
DEMISSI. OBSEQVII
TESTEM. OBSIDEM. QVE
EX
VETERI. FORMVLA
DAT. DICAT. DEDICAT

HVMILLIMVS. CLIENS

GOTTLOB. AVGVSTVS. IENICHEN

Q. D. B. V.

§. I.

Desperatio plerosque Aduocatos hodie facit.

Uae tam numerosam militum patrumque cucullatorum caternam reddit desperatio, eadem quotannis tam laetam iucundamque Aduocatorum segetem producit. (a) Neque nostris demum temporibus de nimia, qua laboramus, causidicorum multitudine, et improbis eorum, quo clientes ad incitas redigunt, artibus acerbae exortae querelae sunt; sed Graeci, (b) Romani,

(a) Dauid Meuius in Comment. in ius Lubecense P. V. T. II. Art. V. §. 4. p. 871. Caspar Zieglerus de arte rabulistica C. III. §. 13. p. 30.

(b) Plutarchus de foenore: forum ἀσεβῶν χώραν vocat et Plato L. X. de Republica eiiciendos ex beatissima sua republica Aduocatos esse statuit.

mani, (c) ipſique noſtri maiores, integerrimi ac ſapientiſſimi mortales, (d) deteſtati ſunt illam nationem, cuius uota fere eadem, ac orci ſunt. Quapropter illorum hominum mores ualde improbo, qui iuſto plus fauent Aduocatis, eos laudibus vsque ad inuidiam onerant, praecipuas in republica dignitates illis deſtinant, ipſisque magiſtratibus, qui meritas ob proteruiam inconſultamque linguam poenas ab iis exigunt, uehementer iraſcuntur. Quamuis etenim id aegre ferat AVGVSTINVS LEYSERVS, et de honoratiori loco ipſis proſpiciendo anxie laboret, attamen non poſſumus aſſenſum hac in re praebere ICto, non ſolum exquiſita doctrina, uerum etiam mirifica humanitate illuſtri. Immo non ſerio haec ſcripſiſſe LEYSERVM prorſus confidimus, quippe qui optume plerorumque litium patronorum originem perſpectam exploratamque habet. Quis enim quaeſo illis homuncionibus, quos paullo ante calceamentorum ueſtiumque exuuiis, et aliarum immunditiarum purgamentis, tetros, ſordidos ſqualidosque, quos pediſſequos quos libidinum domini dominaeque ſeruos conſpexeras, et quorum manus mensque ad pennam occaluerat, mox OVIDIANA plane metamorphoſi in Aduocatorum album relatis, locum dignitatemque concedat? Mira haec ſunt, et fidem propemodum excedunt, ſed tam terribilia proh Deum! monſtra, ad

quae

(c) Columella in praef. L. I. de re ruſtica: Sine cauſidicis, inquit olim ſatis felices fuiſſe, futurasque vrbes, et Plin. Iunior. L. II. Ep. 3. §. 5. ipſe fatetur: Nos, qui in foro uerisque litibus terimur, multum malitiae, quamuis nolimus, addiſcimus.

(d) Quo odio cauſidicos proſequuti ſint pii maiores, refert Florus L. IV. c. 12. et quam inuiſi illi ſint Danis, Hungaris, Heluetis Suecisque, conductis probatae fidei auctoribus, probauit Conſ. Io. Georg. Cramerus in Diſqu. An Aduocati in republica tolerandi ſint? p. 8. ſeqq.

(e) in diſſ. de conuitiis Aduocatorum. p. 4.

quae tamquam ad nocturnos lemures, portentaque Thessala cohorrescceres, forum quotidie inuadunt. Uerum sunt et alii, qui eadem mentis impuritate, casta puraque Themidos sacra temerant, atque inquinant. Nonnulli enim, quum academicos annos digladiationibus, comessationibus, compotationibus, Uenereisque spurcitiebus male transegerunt, paterna auitaque bona turpiter dissiparunt, et plus uini cereuisiaeque, quam olei consumserunt, summa et extrema desperatione ducti, ad causas in foro orandas accedunt, et, vt ad quaestum omnia, ad conscientiam pauca referunt, fures, latrones, meretrices, lenones lenasque, ueterum Romanorum more, in clientelam recipiunt, argentariam mensam ponunt, ipsosque infames foeneratores malitia uersutiaque superant. Quid? quod nulla tam sordida, tam foeda, tam illiberalis ars est, quae ad rem faciundam ipsis accommodata uidetur, cui non operam dent, et omnes suas curas, cogitationes, studium denique omne in eo figunt collocantque, vt clientes pecunia opibusque probe emungant. (f) Felices illi sunt, quos nulla dira habendi cupido, laudabili IVLII AVSONII

A 3 (g)exem-

(f) Ne in me horum dictorum inuidia redundet, causae meae patronum excito Casparem Zieglerum, qui loco citato ita scribit. Id uero dolendum maxime est, plerosque omnes, quibus ad restim rediit res, et qui de sua fortuna desperant plane, aduocati partes tandem suscipere, quumque nulli alii uitae generi idoneos se sentiunt, et omnibus armis praesidiisque destituti iam sunt, nihilominus sperant sibi auram aliquam posse afflare, in aduocati munus si inuolent, ac si sacra haec esset ancora, et ita communis omnibus, vt ad eam liceret confugere obrutis rebus omnibus ac perditis profligatissimo cuique. Refert idem Zieglerus in Consistorio aliquando egisse stupratam, de matrimonio sibi promisso, quae inter alia probationum argumenta retulisset, stupratorem ab ipsa quaesitum, quo uitae genere uictui comparando consultum esse uellet, respondisse; **Er wolle ein klein Causenmacherken werden**, qui tamen nunquam uel uiderat fortasse, uel in manibus habuerat iuris constituti codicem.

(g)exemplo, ad lites excitat, qui suum cuique tribuunt, et ab alienis opibus mentem castam, manusque puras seruant. Illi enim numquam in illos alienarum fortunarum mercatores, aut potius mangones, in Harpyias istas crumenimulgas, quae nec sanguine quidem miserorum exsaturari possunt, (h) incident, tristemque et animae et fortunarum euitabunt iacturam. Sunt, (fatendum est, quod negari nequit,) inter Aduocatos probi doctique uiri, qui detestandas horum perniciosissimorum hominum artes aperte damnant, (i) munus suum egregie explent, nec vmquam uel fidem, uel diligentiam, uel integritatem in se desiderare patiuntur. Hos, quamuis summa animi ueneratione prosequamur, attamen non possumus non, quin iis, simul ac illis, quos uiuis depinximus coloribus, quaedam, quae inuita Themide, et ex insano Iuris Romani amore, ipsis tribuerunt interpretes, priuilegia, libere candideque denegemus. Quod vti consulto facimus, quum nemo quisquam ante nos hanc materiam ex instituto pertractandam sibi sumserit; ita non expectes uelim, Lector, vt uulgaribus illis naeniis, Aduocati et priuile-

(g) dedimus huius uiri, aureis plane moribus praediti, uitam in specimine Bibliothecae eruditorum longaeuorum A. 1730. typis exscripto p. 138.

(h) Sunt magni Scaligeri haec uerba L. III. Poet. c. 25.

(i) Fecit id Mornacius, ipse causarum patronus, in obseru. ad Digesta T. I. p. 735. qui refert Pibracium celebrem apud Gallos Fisci patronum aliquando perstrinxisse quorundam suae aetatis patronorum πλεονεξίαν, qui, quum de lite mouenda consulerentur, nihil non promittebant facillimum, nec tam magno id constitutum pretio. Istis nimirum iliciis, aiebat, capiuntur auide, qui iam sese apparant ad lites quae tamen, vbi Marte suo et solito iudiciorum ordine per aliquot menses cucurrerint, longissimae tunc controuersiarum ambages, concatenata tamquam serie, sese offerunt, tandemque inopinum semper quidpiam exsurgit, vnde sagacitas fere uix vlla confectum annis litigatorem, aridumque et exsuccum expediat.

uilegii definitionibus et diuifionibus immoremur. Dederunt easdem alii, et ipfi iuris tyrones, uix in ordines allecti, uix figna uenerati, norunt easdem. Nos potius, precati Deum immortalem, laeti fpeique pleni, uiam aggredimur.

§. II.

Falfo Aduocati diuinam originem fibi adfcribunt.

Nullum profecto impudentius eft, quod Aduocati fibi arrogant, priuilegium, quam quo ipfum Seruatorem Spiritumque Sanctum in collegium fuum cooptant, et primordia fua ad ipfam diuinitatem referunt. Peftilens hic furor et infana haec dementia plerosque inuafit ueterum, qui non melius iuftam bonorum indignationem fe euitaturos fore fperabant, quam fi diuinas perfonas in fuam adfcifcerent focietatem. Ueniam facilem, qua nos fumus liberalitate mifericordiaque, pararemus CACCIALVPPO, (k) et MARTAE (l) et barbaris illorum fociis, qui uecordia abrepti vltima, tam fceleftas cogitationes luci publicae committere non erubuerunt. Ipfa enim faeculi, in quod eorum incidebat aetas, barbaries, ipfae illae plusquam cimmeriae tenebrae, quibus meliores literae inuolutae erant, aliquam iis excufationem praebent. Sed quis ignofceret Leonhardo Bauero, ICto UUiennenfi? qui illiberales has facetias prolixe copiofeque propugnat. Nam quamuis nonnulli diuinas perfonas id, quod fufceperant, patrocinium non ἀνθρωπίνως, ἢ δουλικῶς, fed θεϊκῶς ἢ θεοπρεπῶς, pro maieftate fumma et ineffabi-

(k) de offic. Aduoc. qu. 1. n. 4. qui et aduocationem opus meritorium apud Deum effe, fcribit.

(l) de iurisd. P. IV. c. 115. citante vtrumque Hilligero ad Donellum L. XVIII. C. III. p. 73.

(m) defendit hanc fententiam in Diff. de Nobilit. ICtorum. p. 8.

fabili peragere ſtatuant; attamen tantum abeſt, vt haec vlla ratione defendi queant, vt potius auguſtae illi diuinarum perſonarum maieſtati aperte repugnent. Neque meliorem fortunam ſibi a nobis polliceri debet Gallus ille, qui A. CIↃIↃCCXIII. Pariſiis libellum edidit, quem l'eloge et les devoirs de la Profeſſion d' Aduocat inſcripſit, qui hanc temerariam opinionem ſumma ac paene inaudita impudentia defendit, dignus, qui nequitiae ſuae poenas daret AVGVSTINO LEYSERO. (m) Pudenda haec ſunt, et indignae chriſtiano homine facetiae. Adeo enim excelſum eſt, in quo collocatae ſunt caeleſtes perſonae, faſtigium, adeo illuſtris excellensque, qua miſeros, et infelici illa primorum parentum labe depreſſos mortales in ſui admirationem conuertunt, clementia, adeo omnia ſummae perfectionis diuinitatisque notae ipſis impreſſae ſunt, quae ab humana imbecillitate tantum, quantum pii ab impiis differunt, vt haec non ſine nefarii ſacrilegii crimine uel dici, uel cogitari queant. Fatemur equidem, optumum atque ſanctiſſimum orbis terrarum Seruatorem id cruenta morte ſua effeciſſe apud Deum peccatis noſtris iratum, vt delictorum nobis gratiam faceret, et omnem a nobis uindictam iramque amoueret; Spiritumque ſanctum noſtram coram ſummo Dei tribunali cauſam agere quotidie, et caeleſtem nobis ueniam, pacem atque clementiam impetrare. Sed quis, niſi mente captus et extreme ſtultus, inde concluderet: Ergo Aduocati ſunt. Ergo Aduocationem inſtituerunt. Quod ſi enim hi, qui tanto animorum impetu id agunt, perpenderent, quam inuiſi eſſent Numini illi, qui in longum extrahunt proceſſus, eosdemque immortales reddunt, facile diſceſſisſent a ſententia, quae et impium eorum animum clare prodit, et cordatiorum indignationem odiumque ipſis conciliat. Certe, ſi quae vmquam

(n) Med. ad Pandectas T. I. p. 492. et 93.

quam respublica praestantissimis legibus instituta confirmataque fuit, profecto hanc felicitatem Ebraeorum respublica iure meritoque sibi uindicare potest; adeo, vt si quid uota nostra ualerent, optandum esset magnopere, vt non a Romanis Graecisque, sed inde legum optumarum atque sapientissimarum exemplum peteremus. Quis uero acerbas et atroces denegati iuris laesaeque iustitiae querelas audiuit? quis litium patronos vmquam in illa deprehendit? Si accusatio instituenda esset, si crimen aliquod vltionem requireret, ad iudicem res deferebatur, qui cognita explorataque rei ueritate, sine taediosis processuum ambagibus litem intra vnicum diem, aut certe paucissimos, definiebat.

§. III.

Inique tribuitur causidicis generis nobilitas.

Transimus nunc ad alterum, quod Aduocatis falso tribuitur, priuilegium, generis nimirum, CARPZOVIO (o) auctore, aut, vti STRYCKIUS (p) effert, ueram nobilitatem. Absurdum hoc est profecto atque ridiculum priuilegium, quo sibi pulcre placent, qui in foro aduocatione perfunguntur. Audiamus LEYSERVM (q) ita differentem: *Honestum est Aduocati munus et nobile, id est, clarum et celebre, non diuinum nec illustre, nec cum equestri dignitate coniunctum.* Sequamur LIMNAEVM, (r) qui bene eleganterque scribit: Ein Advocat ist edel, aber doch kein Edelmann. Neque obstant sententiae nostrae, quae ad collabefactandam euertendam-

(o) L. III. Resp. I. n. 11.
(p) in diss. de priuil. Aduoc. C. II. n. 2. obiter notamus, falli Leyserum, quando praeter Carpzouium neminem Aduocatis generis nobilitatem tribuisse contendit.
(q) Med. ad ff. Vol. I. p. 494.
(r) in iure publico L. VIII. c. 8. n. 104.

damque eamdem penitus adfert STRYCKIVS. (s) Quod enim Imperatores VALENTINIANVS, VALENS, et GRATIANVS (t) eos nobilissimos uocant, non equestris dignitatis participes reddit, quae ex singulari Imperatorum gratia dependet, et quam nemo nanciscitur, nisi principalibus codicillis in lectissimum hunc ordinem relatus sit, quod MASVRIO SABINO accidisse, (u) POMPONIVS perhibet. Solenne nimirum Romanis est, vt eos, qui uel praeclaris uel malis facinoribus nominis celebritatem consequuti fuerant, nobiles nobilissimosque, nuncuparent. Sic philosophos, oratores, pictores, gladiatores, meretrices nobiles, appellabant, quod ante nos iam dudum obseruauit DIONYSIVS GOTHOFREDVS (x) et ANDREAS TIRAQVELLVS, (y) qui multis ueterum auctorum testimoniis asserti nostri ueritatem comprobatam dedit. Uerum ICtos Imperatores amicos et parentes salutant, et eo ipso nobiles pronunciant. (z) Heic tenendum est cum maxume, insigniter differre causarum patronum et ICtum. Quum enim pleraque ex praescriptis formulis et obseruantiis in foro peraguntur, poterit Aduocatus, qui accuratam earumdem notitiam sibi comparauit, et iura domestica sibi leuiter cognita tradidit; magnam sibi conciliare celebritatem, sed ideo non amplum atque honorificum ICti nomen meretur. Si quis enim dicat, (liceat nobis ERASMI, (a) quibus Grammaticum describit; uerba, paucis mutatis, nostra facere,) ICti professionem nihil habere memorabile, sciat, hoc graue et arduum esse negotium. Neque enim a ICto tantum expectatur barbararum illarum obseruantiarum atque

(s) c. I. (t) l. 7. C. de postul. (u) l. 2. de orig. Iuris §. 47.
(x) in not. ad l. 7. C. de post.
(y) C. II. de uera nobil. Opp. T. I. p. 7. sqq.
(z) l. 17. de iure patron. l. 4. C. de contrah. et comm. stip. l. 4. C. de loc. et cond.
(a) in uita Origenis auctore Uossio de Phil. L. II. C. IV. §. 1. et 4.

atque formularum cognitio, ſed praeter ſermonis elegantiam, praeter antiquitatis et omnium hiſtoriarum notitiam, requiritur philoſophiae, omniumque liberalium artium, quid? quod Iuris Ebraei, Graeci, Romani, Pontificii, Germanici, beneficiarii, publici, et ſingularum prouinciarum cognitio. Minore negotio bis mille Aduocatos abſolueris, quam vnum ICtum, qualem in IO. SCHILTERO, IO. STRAVCHIO, IACOBO GOTHOFREDO, praeterita aetas, et noſtra in NICOLAO HIERONYMO GVNDLINGIO uidit. Hos nobiliſſimos pronunciamus, hos tam egregio honore dignos cenſuerunt Imperatores. (b) VLPIANVS enim et VOLVSIVS MAECIANVS, quorum alterutrum parentem, alterutrum amicum nominant, numquam in foro cauſas actitaſſe, ſed de iure reſpondiſſe, et in Imperatorum fuiſſe conſilio, ii, qui eorum memoriam ad poſteritatem tradiderunt, teſtantur. Ueterem Romanorum conditionem redolent, quae, ideo nobiles eſſe cauſidicos dicuntur, quia poſt depoſitam aduocationem clariſſimi Comitis (c) dignitate ornabantur. Intra certum enim Aduocatorum ordo numerum continebatur, illique qui ſtipendia rite fecerant, clariſſimi Comitis dignitatem nanciſcebantur, (d) id quod plane abſonum eſt in Germaniae foris. Neque ad rem faciunt, quae de uera illa nobilitate, quae doctrina uirtuteque paratur, differuntur. Eam Aduocatis, qui doctrina atque uirtute praediti ſunt, non denegamus, ſed illam ſaltem, quae ex equeſtri dignitate prouen-

(b) Fauet ſententiae noſtrae Ualentinus Chimentellius in marmore Piſano de honore Biſellii C. XXII. in Theſ. Graeu. T. VII. p. 2103. atque ſatis egregie euicit, non cauſidicos ſed ICtos, et in conſilium allectos, amicorum nomine cohoneſtaſſe Imperatores.

(c) l. 8. C. de Adu. diuerſ. iud.

(d) uide quae ex antiquitatibus legibusque docte atque eleganter adfert Frid. Brummerus Comment. ad Legem Cinciam C. X. §. 14. ſqq.

uenire solet. Et quid demum proderunt litium patronis imagines, et antecessores, GERMANICVS, CALIGVLA, VESPASIANVS, PLINIVS SENIOR, PAVLVS et BALDVS? nisi se dignos his praeclaris uiris exhibuerint. Illi enim non magis nobiles reddunt Aduocatos, quam nobiles sutores reddit ALFENVS VARVS, praecipuae ICtus dignationis, qui sutoriae arti per aliquam temporis partem operam dedit. (e).

§. IIII.

Non gaudent priuilegiis militaribus causarum patroni.

Nugas agunt, qui ex illa militum Aduocatorumque, quam LEO et ANTHEMIVS (f) instituunt, comparatione, causarum patronis priuilegia militum tribuunt. (g) Neque enim vmquam haec in mentem uenisse Imperatoribus, vlla fieri specie probari potest. Figurata oratione in vniuersa hac lege vtuntur. Atque singularis in legibus nostris loquendi ratio est, vt militiam ad alias res transferre soleant earumdem conditores. Sic *militiam palatinam* ponunt pro omnibus, qui in *palatio sunt*, (h) *literatam* pro *proximis sacro-*

(e) Sic ludit Horatius L. I. Serm. Sat. 3. u. 130.

- - Alphenus uafer omni
Abiecto instrumento artis, clausaque taberna
Sutor erat; sapiens operis sic optimus omnis
Est opifex, sic rex solus.

Cremonae enim sutrinam exercuit artem, teste uetere Horatii commentatore; quod minime indignum ingenuo homine opificium Romae fuisse ex l. 5. §. 3. ad L. Aquil. euincit Io. Bertrandus in Uit. ICt. C. VI. §. 2.

(f) l. Aduocati 14. C. de Adu. diuers. iudic.

(g) Stryckius c. l. §. 3. Io. Georg. Nicolai in Resolut. casuum dubiorum Pract. Res. 18. p. 374. et illi, quos hi citant.

(h) L. I. C. Th. de Palat. et Cod. Theod. L. VI. T. XXX. et XXXV. et l. XII. Tit. XXIX. Cod. Iust. Audiamus Ez. Spanhemium

sacrorum scriniorum. (i) Sic in *literarum praesidiis militare* scribit IVLIANVS Imperator. (k) Sic *militia negotiatorum* fuit; (l) sub qua intelligebantur commoda illa annonarum, et salaria, quae armatam uel inermem militiam exercentibus publice praestabantur. Huiusmodi militiae in commercio fuerunt, et uendi, emi, et legari aliasque relinqui potuerunt. (m) Quae clara explorataque sunt iis,

B 3 qui

in orbe Romano C. XXI. ed. Heinecc. p. 349. qui sub palatina illa militia officiales, Apparitores, iisque digniores Domesticos et Protectores intelligit. Et Iac. Cuiacius in Recit. C. ad Tit. de Collat. in fin. inquit: Nomine militiae significatur officium palatinum, quod quis exercet in palatio, ueluti officium adiutoris, quaestoris: et hae militiae poterant uendi, distrahi et transmitti ad haeredes. Immo et pignorari secundum l. vlt. C. de pignor. et hypoth. Confer et Edmundum Merillium in Uariantium ex Cuiacio L. II. C. II. ed. Neapolitanae d. a. 1720. p. 278. Franciscum Balduinum in Iustiniano L. II. p. 79. ed. Hallensis d. a. 1730.

(i) l. 8. C. de proxim. Sacror. Scrinior. u. et l. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 9. 12. eod. Decem Scrinia Comes, sacrarum largitionum in officio habebat, quorum Scrinia militia literata uocabantur. Nihil uero aliud erant Scrinia, quam plutei, in quibus libri condebantur, et Scriniarii sunt chartularii, chartasque tractantes. Guid. Panzirollus in Comment. ad Notitiam Dignitat. Imperii Orientis C. LXXVI.

(k) l. 1. Cod. Th. de prox. comit. dispos.

(l) L. vn. C. negotiatores ne militent.

(m) u. praeter alias leges l. 102. §. vlt. de leg. 3. et l. 27. C. de pign. Andr. Alciatum L. I. Praeterm. opp. T. II. p. 146. ed. Bas. d. a. 1558. Barnabam Brissonium de U. S. ed. Lips. d. a. 1721. p. 632. qui et militiae fabricensium et militiae ex casu meminit. Obseruat et Amplissimus Bynckershoeckius, L. III. C. XIV. Obseru. Iuris Rom. manu militari, qua uoce vtitur Vlpianus in l. 68. de Rei uind. et per officium militare, quae Alexandri Imperatoris, Vlpiano aequalis, uerba in l. 2. C. si manc. ita uenier. ne prostit. sunt, intelligi apparitores et officiales iudicis. Aiunt autem tum Alexander, tum Vlpianus militari, uel quia illi, quum res fert, armis instructi sunt, uel quia apud

qui elegantiores literas ad iurisprudentiam afferunt, nec ad quoduis uerbum BARTOLI ACCVRSIIque manes euocant. Sed ideo non nancifcebantur ea, quae militibus, qui in ueris bellis ſanguinem uitamque pro patria profundere glorioſum eſſe ducebant, Iure Romano competebant priuilegia. Gerrae hae ſunt Siculae, et tam inſanae naeniae, ac ſi quis concluderet: iureconſulti aequi bonique ſacerdotes ſunt, (n) ergo iisdem, quibus ſacrorum antiſtites uenerandi, priuilegiis immunitatibusque vtuntur. Uerum parum abeſt, quin mutem ſententiam, certe ea, quae aſpere nimis ſcripta ſunt, deleo, et pro non ſcriptis habere uolo: quum ANTONIVM SCHVLTINGIVM, ICtum eleganter et praeclare doctum, ab aduerſariorum ſtare partibus, auctore GVNDLINGIO, (o) intelligam. Vtinam uotorum meorum damnatus eſſem! Vtinam licuiſſet pulcerrimum uenuſtiſſimumque ſcriptum inſpicere! Sed irrita uota mea, uanaeque ſpes fuerunt. Quapropter alio tempore, quamprimum nactus fuero libellum elegantiſſimum, me uiri clariſſimi argumentis reſponſurum fore, publica hac tabula, in me recipio.

§. V.

Quaeſtionibus ſubiici poſſunt inconſulto principe cauſidici.

Ex his duobus, quae nullius ponderis eſſe demonſtrauimus, priuilegiis, nouum effinxerunt doctores, et Aduocatos, inconſulto principe, equuleo imponi poſſe, conſtanter nega-

Praetorem militant: alicui enim praeſto eſſe, id quoque militare uocari.

(n) l. 1. §. 1. de Iuſt. et Iure.

(o) in πρωτοις ad Tit. de Poſtulando §. 16. p. 264. vbi Schultingium ſingularem de militia aduocatorum diſſertationem ſcripſiſſe, et late cauſarum patronis militum priuilegia aſſeruiſſe, contendit.

negarunt. Quid? quod fuerunt, qui, etiamſi a forenſibus turbis abſtinerent togati, nihilominus priuilegio hoc vti poſſe illos, neque vlla id aboleri poſſe conſuetudine confidenter ſtatuunt.) Atque ſi publicae vtilitas rei efflagitet, vt ueritas per quaeſtionem exquirenda ſit a cauſarum patrono, eo adigendum eſſe, vt aduocationem ſolemni ritu deponat, priſtinamque dignitatem exuat. (p) Sed vt ſilentio praetereamus, lubrico, quod a militibus et nobilibus (q) ad Aduocatos ducitur, conſequutionis filum niti fundamento; ſciendum eſt plane aliam noſtrae, quam Romanae militiae, eſſe faciem. Romani enim, inſatiabili ambitione, vniuerſis fere populis bellum indixerunt, et ſic militia perpetua, et quidem non ſtipendiaria (r) primis temporibus, ſed gratuita vtebantur. (s) Vt neceſſe eſſet, vt ſingularia militibus indulgerent priuilegia, quo in obſequio continerent eosdem, et ad praeclara magnaque facinora edenda impellerent tam honorificis luculentisque praemiis propoſitis. Germanorum uero militia mercenaria eſt, et milites dicuntur ſoldurii a mercede, Gallis, la ſolde; Ueteres quoque bellica quamuis laude, heroicisque facinoribus illuſtres, attamen pacis et bellorum tempora diſtinxerunt, nec vmquam in pa-

ce

(p) uide Stryckium c. I. §. 6. et 7. et quos longo ordine allegat inprimis Tiraquellum Opp. T. IV. n. 8. p. 37.

(q) u. §. 3.

(r) Auguſtus demum mercenarium primus conſcripſit militem, et vt gratiam Populi Romani eo conſtantius retineret, non ciuibus modo, ſed etiam Latinis et Italis neceſſitatem militiae remiſit, quemadmodum ex Herodoti Hiſtoriar. L. II. c. 11. probat Illuſtris Io. Theophilus Heineccius, in Ant. Iur. Rom. Append. L. I. C. I. §. 57. ed. nou. p. 320. de ceteris, quibus populo carum atque acceptum ſe reddere ſtuduit, artibus politicis Auguſtus, uide, ſi placet, quae diximus in Commentatione de efficaci mulierum teſtimonio in codicillis p. 9.

(s) Lipſius de milit. Roman. L. V. dial. 16.

ce habuerunt militem, ſed in bello inſtar militum vſi fuerunt ciuibus, ſubditis, uaſallis, vsque dum poſt funeſtum illud tricennale bellum, et ob perpetuum armorum metum, in pace quoque conſulto militem alant principes. (t) Sane innumerae illae, quibus doctores hoc circumſcribunt priuilegium, limitationes, nullum illud reddunt, et prorſus inane. (u) Prouocant denique interpretes ad Imperatorum VALENTIS, GRATIANI et VALENTINIANI conſtitutionem, (x) qua edicunt. *Seueram indagationem per tormenta quaerendi a clariſſimo homine ſubmouemus.* Uerum enim uero quamuis clariſſimos eſſe Iure Romano (y) Aduocatos vltro largiamur, attamen haec uerba mendo non carent. Non enim Imperatorum mens eſt, vt Aduocatis ſubueniant, ſed vt ſenatoribus priuilegium concedant, et illos a tormentorum infamia cruciatibusque liberent. Iuuat coniecturam noſtram Codex Theodoſianus, (z) vbi pro clariſſimo homine, legitur Senatorio nomine. Et certe non omiſiſſent cauſidicos uel DIOCLETIANVS et MAXIMIANVS, (a) vel ARCADIVS et HONORIVS, (b) in reſcriptis ſuis, quibus certis perſonis immunitatem a quaeſtionibus impertiunt, ſi tanto honore dignos iudicaſſent litium patronos.

§. VI.

(t) docte eleganterque id excuſſit, quem egregia in iurisprudentiam merita haud ita pridem ad conſulatum Kilonienſem euexerunt, Erneſtus Ioachimus Ueſtphal in diſſ. de Iuris Rom. indole et obligandi diuerſa ratione ac dignitate in foris apud Rom. et German. C. I. §. 5. p. 38. et 39.

(u) Carpz. Prax. Criminal. P. III. Qu. 118. n. 86. ſqq.

(x) l. 10. de dignitat.

(y) l. 1. C. de Adu. diu. iud.

(z) L. IX. T. XXXV. l. 93.

(a) l. 8. et 11. C. de quaeſtionib.

(b) l. 17. C. eod.

§. VI.

Denegatur Aduocatis competentiae beneficium.

Trifte eft flebileque illud competentiae beneficium, ad quod debitores diris calamitatibus pecunia exuti, et ad incitas redacti confugere folent. Uindicat hoc Aduocatis OSWALDVS HILLIGERVS, (c) et opinionem fuam tamquam benignam et doctis uiris propugnandam commendat, ne alios fui ordinis homines, fortunae potius, quam illorum culpa bonis lapfos deferant, immanique foeneratorum rabiei exponant. Quae fi etiam uera effent, nullique dubitationi obnoxia, non tamen poffemus HILLIGERIANAE fubfcribere fententiae. Vt enim taceamus, ICtum fine lege loqui erubefcere, putidasque illas, quae argumento legum fiunt, effe ratiocinationes, ius hoc plane fingulare eft, et exorbitans, et non vltra literam facile extendendum. Quid? quod creditores de damno uitando certant; quo itaque illud aliis magis nocet, eo magis coercendum eft; ne rabulis laeta atque iucunda fuppeditetur occafio, in cauponis, popinis fornicibusque hilarem confequi famam, et, poft difperdita per libidinem et luxuriam bona, fe hoc beneficio, tamquam fcuto, tueri, et eludere creditores. Atque plane non procedere illam, quae a nobilibus ad caufidicos fumitur, ratiocinationem, praeter ea, quae fupra fcripfimus, documento effe poteft, quod nobiles et doctores priuilegiis Imperatoriis ornati funt, quibus illi plane deftituuntur. Et in hanc fen-

C ten-

(c) in Donello enucl. L. XXVII. C. IX. p. 429. Stryckius c. l. C. III. §. 19. Eduardus Franc. Goclenius in diff. de beneficio competentiae §. 14. p. 26.

(d) Bergerus in Supplementis ad Electa Difcept. For. P. II. p. 654. Idem in Oec. Iuris p. 1199. Beyer. Pof. ad ff. p. 118.

tentiam responderunt ICti Uitebergenses, Scabinorum Ienensium sequuti iudicium. (d)

§. VII.

Vt Cliens illam pecuniam, quam Aduocatis in casum uictoriae promisit, soluat, si per amicabilem transactionem lis finita sit, cogi nequit.

Errat LAVTERBACHIVS, (e) quando Aduocatis, id, quod promissum est, si uictoriam reportent ab aduersario, soluendum esse, lite transactione finita, statuit. Prouocat ad SCAEVOLAM, (f) qui hanc litem diremisse dicitur. Sed plane aliam quaestionem definit Scaeuola, quam de qua nobis sermo est. Erat de haereditate controuersia inter haeredem scriptum, et MAEVIVM, et sorores eius. MAEVIVS literis ad sorores datis declarat, commune futurum, quicquid ad eum ex euentu litis haereditariae peruenisset. Uerum quum transactione res composita, et ex illa praedia aliaeque res ad MAEVIVM deuolutae essent, quaesitum est; an a sororibus possit conueniri. Et respondet SCAEVOLA. Posse. Insigniter enim differunt, alteri aliquid indefinite, et partem bonorum in quemcunque euentum promittere, quod in hac lege fecit MAEVIVS, aliud promittere in casum uictoriae. (g) Heic enim animum intendisse uide-

tur:

(e) in Tit. ff. de postul. qui erroris socium, vt fere semper, nactus est, Carpzouium Resp. I. L. III. n. 17. sed fallitur Lauterbachius, quando Iacobum Bouricium eamdem sententiam defendere in libro de Aduocati munere et officio C. XLIV. p. m. 159. ed. Amstel. 1701. nimis confidenter scribit. Is enim saltem refert Guid. Papam huic insulsae subscribere opinioni.

(f) l. vlt. mandati uel contra.

(g) Christianus Thomasius in notis ad Digesta p. 73.

tur promittens ad innumeros et longos, qui per diuturnum temporis ſpatium ſubeundi ſunt Aduocato, labores, et vt animum ſpemque addat illi, vt omnia extrema audeat, quo ingenti rei familiaris commodo multaque laude ex lite uictor recedat. Taceo, ſemper damnum aliquod ſentire, qui tranſigit, nec ideo tam amplam lautamque mercedem ſpoſpondiſſe in hunc caſum oratori, qui exiguo atque fere nullo labore ſibi eamdem parauerat. Certe feneſtra aperiretur malitiae praeuaricationibusque cauſidicorum, qui omni ſtudio eo niſuri eſſent, vt ad transactionem impellerent aduerſarium eumdemque in praedae pertraherent ſocietatem.

§. VIII.

Conuitia interdicta Aduocatis ſunt.

Eſt profecto iniurium, quod ſibi ſumunt cauſidici, priuilegium, quod conuitia impune coniiciant in aduerſarium, et manifeſtas illas iniurias ſalium facetiarumque nomine defendant. Nacti ſunt nuper magnum cauſae ſuae patronum, AVGVSTINVM LEYSERVM, qui ſales facetiaſque illas illiberales admonitione ſaltem coercendas eſſe decernit. (h) Sed parum proderit iis Uiri Illuſtris auctoritas, cui leges Romanae et patriae aperte repugnant. Et ſuo id Romae damno expertus eſt nobilis cauſidicus EPICTETVS, cui *ob inconſultam temerariamque linguam* aduocatio interdicta fuit. (i) Licet ueritatem proferre, licet uerum crimen obiicere aduerſario, licet teſtes ſuſpectos reddere, licet recuſare iudicem, illumque delicti inſimulare, ſi litium id poſcit vtilitas. (k) Sed temperent ſibi cauſidici a maledicentiae

C 2 teme-

(h) in Diſſ. de conuitiis Aduocatorum. p. 6.

(i) Epiſtol. L. IX. Ep. XXXI. ed. Francf. d. a. 1651. p. m. 344.

(k) Digna ſunt Ziegleri in Arte Rabb. C. XXI. §. 3. p. m. 145. uerba, quae heic transſcribantur: Admittit Iuſtinianus certo caſu

temeritate iniuriisque, sciantque, eos, qui tam procaces fuerint, vt non rationibus, sed probris certandum esse existimauerint, illaetabilem famae passuros fore iacturam. (l) Uerum non solum Romanae, sed inprimis Imperii (m) Saxoniaeque leges damnant hanc execrandam Aduocatorum conuitiandi libidinem, eamque seuere puniunt. Non solum enim illas acerbas et atroces iniurias, uerum etiam illiberales asperasque facetias, illa salsa et satyrica dicteria, unnütze, hönische, schmäheliche, (n) stachelichе, anzügliche Worte (o) interdictione fori, carcere, mulcta coercent. Quid? quod iudici, in illo, quo causidicus iniurias eructauit, iudicio illum punire permittunt. (p) Et probe memini, quum causarum patronus, integrae fidei et praeclarae uir doctrinae et amicitia mihi iunctus, aduersario obiecisset, iudicii eum passum esse, eo, quo scripserat positiones suas, tempore, eclipsin, a Senatu Academico in quinque numos vnciales fuisse condemnatum.

§. IX.

conuitiandi licentiam si uidelicet quis obiiciat parti aduersae, quod testes falsos instruxerit, et alios corruperit, item quod calumniatus sit. Ita excipiens contra testes in iudicio, quod sint falsarii, improbi, criminosi, actione iniuriarum non tenetur, quemadmodum nec ille, qui iudicem suspectum esse dicit; Sed haec non tam conuitiandi, quam defendendi animo fiunt, quum qualitas facti praesumtionem iniuriandi excludat, et propterea ueram exceptionem non faciunt.

(l) l. 6. C. de post.

(m) Ord. Cam. P. I. T. 23. §. 2. u. et Conf. Henricum Brockesium in Diss. de Aduocato Iniuriante §. 12. qui ceteras Imperii leges recitat.

(n) u. Torg. Ausschreiben d. a. 1583. T. von Advocaten und Procuratoren.

(o) Ref. Grauam. d. a. 1653. et 1657. Tit. von Justitien-Sachen. §. 33. Ord. Process. Uetus T. III. Mandatum Io. Georg. II. d. a. 1662. in Cod. Augusteo T. I. p. m. 1142.

(p) Carpz. Proc. Iur. T. III. Art. II. n. 65. p. m. 91. Brunn. in Comm. ad Codicem p. m. 252.

§. IX.

Cetera, quae Aduocatis tribuuntur, priuilegia summatim recensentur.

Tribuunt praeterea interpretes causidicis priuilegium quod carceri tradi, quod infelici arbore suspendi nequeant, quod testimonium iusiurandumque domi deponere, quod opifices strepiferam artem exercentes ex uicinia expellere queant, quod uehiculis vti possint in illo loco, quo sedem constituit princeps, quod ab omnibus uectigalibus et collectis immunes sint, quod, si in feudis inuestiantur, simplex laudemium soluant, quod diebus festis studiis operam dare possint, et quae sunt reliqua mira et ridicula priuilegia. Sed obsoleuit magnifica illa oratio, qua haec sibi causidici priuilegia uindicant, re magis, quam uerbis refutata; et nos satis habemus, praecipua et magis speciosa, quibus, tamquam clypeo quodam, sese muniuerunt Aduocati, priuilegia eiecisse exturbasseque ex Themidis sacrario. (q)

§. X.

Uera Aduocatorum enarrantur priuilegia.

Quae si accurate mecum perpendo, parum abest, quin in Leuuuii (r) concedam sententiam, et, nullis fere priuilegiis litium patronos hodie vti, confidenter decernam. Ne tamen omnia causidicis priuilegia demere uidear iniquis censoribus, liceat ea, quibus hodie fruuntur, per transennam indicare. Sic gaudent priuilegio fori. (s) Leges ipsis permittunt

(q) uide Stryckium in cit. Diss. C. II. et III.
(r) in Censura Forensi P. II. L. I. C. VII. §. 5.
(s) l. vlt. C. vbi Sen. uel Clarisf.

mittunt laborum accipere praemium, (t) et tanta, quoad illud, in Saxonia Electorali praerogatiua gaudent, vt iudicis officio manuque militari id, quamprimum operae ab illis praestitae sunt, consequantur. (u) Comparent in concursibus creditorum in priuilegiariorum creditorum classe, si eorum opera laboreque res seruata sit; (x) alias chirographariis creditoribus accensentur. (y) Competit ipsis ius retinendi acta priuata, (z) si clientem morosum nacti sunt, qui moras nectat in soluendo honorario. Immunes sunt ab excubiis et sordidis muneribus. (a) Nec, vt in aedes militem recipiant, cogi possunt. (b)

§. XI.

Conclusio.

Sed, inquies, quae inuidia, quae infelicitas tam praeclaris uiris eripuit, quasique extorsit tam pulcra fructuosaque priui-

(t) l. 1. §. 10. et 12. de extraord. cognit. l. 12. §. 9. C. de iudic. Georg. Beyeri Positiones ad ff. p. 118.

(u) Ita clare disponit ordinatio Processus Recognita Tit. VII. §. 4. Da hingegen denen Advocaten ꝛc. zur Bezahlung ihrer Gebühren, auch so gleich vor Ausgang der Sache von Termin zu Termin, vermittelst der Execution verholffen werden soll.

(x) Nicolai in Resolutionibus pract. Res. XIIX. §. 24. sqq. p. 378. consentit ordinat. Proc. Rec. T. XLII. §. 1.

(y) Nicol. c. l.

(z) Carpz. P. II. C. XXV. def. 33. Publica Acta uero Aduocatis retinere non licet, quia semper reipublicae intersit ea exhiberi.

(a) l. 3. l. 6. C. de Adu. diu. iud. confer et Nicolaum c. l.

(b) Klockius de contrib. c. 17. n. 207. Quando enim militem recipere cogerentur, facile documenta et acta, quae eorum custodiae tradita sunt, et quae magnam reipublicae vtilitatem continent, militum nouitatis studio periri possent. Si tamen plures aedes habeant, hoc priuilegium ad illas aedes, quas in-

priuilegia? Refpondeat pro me GVNDLINGIVS (c) *De priuilegiis caufidicorum tenendum eft, multa rebus noftris accommodari a Syftematicis. Sed quum tamen omnia priuilegia pro re nata imminui foleant, hinc malitia quorumdam et multitudo eorumdem in caufa fuit, quare parum inde emolumenti fentiant.* Quapropter optandum eft magnopere, vt ii, qui peftiferis artibus, concuffionibus, et turpi ignorantia ingentes miferis innocentibusque mortalibus clades attulerunt, et aeternam famae fuae inufferunt turpitudinem, tandem aliquando prauas artes fuas deferant, cum bonis cordatisque uiris in gratiam redeant, et ad incomparabilia fanctiffimorum iuris Antiftitum, IACOBI BOVRICII, (d) DAVIDIS THOENNICKERI (e) et CHRISTFRIDI

WAECHT-

habitant, ex merito reftringitur. Confer et Stryck. cit. Differt. C. III. §. 32.

(c) in πρωτοις p. m. 272.

(d) Saepe taxat reprehenditque rabularum pernicioſiſſimum genus inprimis C. III. et IV. de officio Aduocati p. 5. fqq. inprimis aurea funt eius uerba in Dedicat huius egregii operis. Digni funt improbi Aduocati, qui traducantur ac perftringantur, et non foro tantum, fed hominum quoque focietate pellantur, et ad Scythas, aut Sauromatas, et fi quae funt aliae magis barbarae nationes relegentur, numquam redituri.

(e) Hic enim referente Ampliffimo Helmftadienfium Antecefſore Francifco Carolo Conrado in praef. ad Aduocatum prudentem in foro ciuili de fe gloriatur: fe rabularum technas, ac dolos infames, quibus uulgo improbi caufidici vtuntur, cane peius et angue femper odiffe, eiusque rei teftimonium fibi ab omnibus, in quibus egerit, iudiciis certiffime polliceri: numquam fe moras, quibus protraherentur lites nexuiffe, ferioque omnem mouiffe lapidem, quo ius fuum quilibet obtineret; numquam lucri caufa fufcepiffe lites, nec emungere clientes aere ftuduiffe, quin potius multis, amore iuftitiae, quae caufam eorum commendaret, gratis adfuiffe.

WAECHTLERI (f) exempla ſeſe transforment atque componant. Tunc enim, ſi ad hunc vsque diem mihi uitam prorogauerit Deus, primus ero, qui reuocabo aſpere duriterque dicta contra eos, qui comiter uenerabor illos, qui denique obnixe, et, vt in prouerbio aiunt, manibus pedibusque laborabo, vt priſtina emolumenta poſtliminio quaſi recuperent. Hi uero in quorum animo altius inſedit, atque inueterauit tetrum malitiae uenenum, quam vt penitus exſtingui atque eradicari queat, audiant dictaque ſibi putent SVMMERMANNI, (g) quibus eos condecorat, elogia: *Aduocati, qui protrahunt certa fata cauſarum, ſuaeque nequitiae uiribus in rebus ſaepe publicis ac priuatis bene ordinata et reparata deſtruunt, fatigata prorſus peruertunt, non minus nocent humano generi, quam ſi furtis atque uulneribus patriam parentesque deuaſtarent. Nec enim ſolos contra imperium noſtrum militare credimus illos, qui gladiis, clypeis et thoracibus nituntur, ſed etiam Aduocatos. Militant namque cauſarum patroni, qui maleuolae uocis confiſi munimine ſpem, uitam et poſteros deſtruunt.*

(f) Parentauimus piis integerrimi ac doctiſſimi ICti manibus noſtro qualicumque elogio in Actis Erud. Menſ. Febr. huius anni p. 92. ſqq.

(g) in πρωτοις p. 580.

